

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szaboda József könyv- és papírkereskedése,
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény,
 valamint hirdetések és előfizetést díjak is küldendők.
 --- Telefon hívószám 2. ---

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. FEJÉR ANTAL
 ÜGYVÉD.

TÁRSZERKESZTŐ:
Dr. ÉLTHES GYULA.

Megjelenik minden szerdán.
 Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Közföldre) 12 kor.
 Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
 Késiratok nem adtnak vissza.

Válság.

Most, hogy a koronás magyar király megszállt budavári palotájában, hogy a magyar válság megoldását alkotmányos keretben kísértse meg: úgy az osztrák sajtó, mint a magyar sajtónak az a része, amely évtizedek óta magyar kegyelen nagygyá hívva, odaadó hűséggel szolgálja az osztrák politikát -- összehord tlesköt, bogarat a válság okairól és képtelenebb-képtelenebb eszközökkel igyekszik a magyar közfelfogásba a lemondó kishitűséget beoltani.

Szeretik szemére vetni a koalíciónak, hogy nem valósította meg a paktum egyik pontját, amelyre pedig vállalkozott, de megakarja valósítani az önálló bankot, ami pedig nincs a paktumba befoglalva.

És hogy e miatt keletkezett a válság. Minthogy ha a koalíciós kialakulás is nem egy formája volna csak Magyarországnak állandóan válságos helyzetének.

És minthogy ha a koalíciós kormány lemondásával keletkező válság egy egészen új keletű politikai és alkotmányjogi helyzetet teremtett volna és nem természetesen folyómánya volna annak az állandó válságnak, amely az 50-es és 60-as években érte el tetőpontját és amelyet a kőnigráti vereség következtében sietett Ausztria 1867-ben nem megoldani, hanem csak néhány évtizedre elodázni!

Nem történik itt ma semmi olyan dolog, ami ujdlonság számba menne, mert ez a mostani válság csak „az a régi dal, amely mindig új marad“ az összbírodalmi eszmo örjögése.

Hogy a koalíciós paktum mit tartalmaz és mit nem tartalmaz, arról talán jobb volna éppen az osztrákoknak és a közönséges hazai elvárataiknak nem beszélni!

Mert azt, amit a paktum tartalmaz, megvalósította a koalíció egészen az általános választói jogig, amely a függetlenségi pártuak sarkalatos program-pontja és amelyel ez a párt hajlandó bármikor, sürgősen is megvalósítani.

Hogy az önálló bank nincs benne a paktumban? Hát vajjon a 2 százalékos kvóta-emelés benne volt e, vagy benne volt-e a tisztifizetések és a legénységi zsoldnak felemelése és nem inkább voltak e ezzel szemben az összes katonai kérdések közös megállapodás szerint kikapcsolva? Vagy talán Bosznia és Hercegovina aneuziója, a szerb határszélek megszállása, vagy az osztrák árak törökországi bojkottjának ötvenhárom milliónyi válságdíja bent volt-e abban a paktumban, amelyről egyre azt hangoztatják, hogy az önálló magyar bank nem volt benne és azért nem lehet most azt megvalósítani?!

Az önálló magyar bankot akárhány szentesített törvény biztosítja, annak semmi szüksége nincs arra, hogy paktumba is foglalják, mert hiszen törvényes határidőben magától is esedékes: de vajjon azt a többi kérdést miféle törvények toljak előtérbe?

Pedig ezek a sok százmilliót jelentő kérdések ma már a felemelt kvóta arányában nehezedeznek a magyar nemzetre, éppen úgy, mint a többi rendes, közös kiadások!

Talán jobb volna inkább arról a régebbi paktumról beszélni, mely még ez előtt negyvenket évvel keletkezett és amely az 1867-iki törvények címen ismeretes. Mi van példának okáért ennek a törvénynek XII. t.-c.-ével; van abból talán már csak egy pont is a törvény szellemében megvalósítva?

Magyarország állandó válságos helyzetének magva semmi egyéb, mint a meghozott és szentesített törvényeknek egyoldalú végrehajtása. Összes törvényeinknek az a része, amely a nemzetre kötelezettségeket ró, gyorsan és pontosan foganatosítatik; de az a része, amely jogokat biztosít a nemzet számára: évszázadok óta nem tud intézményekben megvalósulni. A nemzet az ő teljesítményét mindig önként nyújtja, de az ezzel szemben kijáró jogai megvalósításáért örökös küzdelmet kell folytatnia.

Lényeg helyett mindig csak a lát-

szattal kell beérni s mindig abban az örökös küzdelemben, amelynek eredményes látszata is alig van, — akarata ereje elenged, kitartása csökken, mert nem tud soha egységes tömör erejében érvényesülni.

A nemzet ellenségei mindig arra építik sikereiket, ha megtudják az egységes tömörülést akadályozni és ezzel kishitűséget és szakadást hozni létre, amelyek nyomában örökké a lemondás szokott járni.

Vajjon sikerülni fog-e ez alkalommal is diadalmaskodni az armánynak és cselszövésnek a nemzet felett — vagy ez utal tántoríthatlan egységbe kitarít igaz ügye mellett a nemzet — amíg végre is a jog, törvény és igazság veszi át uralmát, a jogtalanság, törvénytelenység és igazságtalanság helyett! Mert sorsát a szerint fogja megérdemelni.

A tagosítás.

Május 1-én a tagosítási eljárás során új rend lépett életbe. Lapunk más helyen közöltük, hogy a földmívelésügyi miniszter kiket nevezett ki vármegyénkben a föld osztályozását és becsülését végző bizottságok elnökéül. A mint a közzétett névsorból kitűnik, a kinevezésnél gondjával a miniszternek arra is, hogy minden vármegye területéről legalább három-négy kisgazdát is felvegyen a szakértők közé, hogy e fontos birtokpolitikai eljárásban a kisember érdekei is megfelelően érvényesülhessenek.

A tagosítási eljárás legfontosabb részét, amitől elsősorban függ a tagosítás eredményessége, megbízhatósága, — a helyesen keresztülvitt osztályozás és becsülés. Az 1832. évi tagosítási törvény értelmében a Királyhágon inueni jogterületen az osztályozás és becsülés az érdekeltek jelenlétében, az uraság és jobbagyak által szabadon és egyenlő számmal választott személyek hozzájárulásával történik meg. A biroi gyakorlat az alkalmatos szakértői bizottságot úgy állí-

lotta össze, hogy az érdekeltek érdekes csoportok szerint urbéri választmányt alakítottak, amelynek kebeléből kiküldött becsülők végezték az osztályozást és becsülést az eljáró bíró vezetése alatt. Könnyen látható, hogy a szakértői bizottság eddigi összeállításában nem felelt meg a kívánalmaknak. Számos panasz merült fel, hogy a szakértői bizottság tagjait az osztályozás és becsülés keresztülvitelénél nem tárgyilagossá indokolt, hanem megbízók érdekei vezérlik. És az érthető is, mert a szakértői bizottság eddig csupán a különböző érdekes csoportok megbízóiból alakult és abban a helyi érdektől távol álló tárgyilagossá szakértelem képviselője nem volt.

Az új rendelkezések ezen a bajon gyökeresen segítenek. A tárgyilagosságnak abban nyeri biztosítékát, hogy a szakértői bizottság elnökét a bíróság nevezi ki és csak olyan nevezhető ki, aki a folyamatban levő birtokrendezési ügyben érdekelve nincs. A kinevezendő elnök szakértelmét pedig az biztosítja, hogy a bíróság csak azon gaztlasági szakértők közül választhat elnököt, akiket a földmívelésügyi miniszter kijelölt. Erdők osztályozása és becsülése esetében pedig egyenesen — a bíróság beleszólása nélkül — a földmívelésügyi miniszter jelöli ki elnökül a legalkalmasabbnak mutatkozó szakértőt. Ezért jelentősek a mostani kinevezések. A szakértői bizottság összeállításánál azonban most sem mellőzhetők, akiknek a bizottság tagjaivá és póttagjaivá való megválasztása továbbra is az érdekes csoportok feladata marad.

A szakértői-bizottság most a határ felérészt bíró nagyobb és a határ másik felét bíró kisebb birtokosok érdekes csoportjai által választott két rendes és két póttagból áll, akinek elnökét a földmívelésügyi miniszter által most kijelölt egyének közül nevez ki az eljáró bíró. A választott rendes szakértő helyébe akadályoztatás esetén a választott póttag lép s ilyenkor a póttag helyét tölti be a bíró kinevezésével. Így a bizottság tagja gyanánt lehetőleg min-

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Hozzád!

Olykor, ha elbrándozom az elvirult mult feletti;
 Forró könny ül a szememben, nem látok csak
 [fellegot,
 Gondolkodom és tünődöm, vajjon mért sötét az ég?
 Eszembe jut csaltságod, te cifra semmiség!

Noha azt mondta a költő: „Mind csalfa a női nép“,
 Mégis meghittem szavadban, szentebbet nem ismerék.
 Azt is tudtam, hogy az úröm az örömelek barátja,
 Hogy az ember meg nem nyugszik, míg bírját
 [meg nem ássa.

Szerettelek végtelenül, amint szívnek csak lehet,
 Imámba még mostan is beloglalom nevedet,
 Bár jól tudom, hogy a szíved másért dobog szün-
 [telen.
 Még sem tudlak, nem bírálak, elfeledni hittelen.

Nem is lehet, mert hisz' első ideálom te valál.
 Boldogságot — földi életet, — részemre te alkotál.
 Együtt mentünk az életnek piros rózsás/utain,
 Nem is sejtve, hogy a virág mérget visel szirmain.

Egy titkos hang azt suttogta, kerüld a virágokat!
 Zöld levél közt tövisivel megszurhatod magadat!
 Én féltéken tartózkodtam, bár csábított illata;
 Te öltél, átkaroltál, ezerszer is megcsókoltál,
 [hazug volt a csók maga.

Azt is mondtad karjaim közt, hogy örökké szeretlek.
 Feledni még ott sem foglak, hol mindenek felednek!
 Esküdöttél üdvösségre, minden ami szent és jó.
 Madonnára — Istenségre s nem vagy más mint
 [esütő!

Hangom reszket, fejem kábül, szemem könnybe
 [révedez.
 Nem tudom, de úgy gondolom, első esőköd lángja ez.
 Elkábítál esőköjjel, tünkre tetted életemet!
 El-tred az ifjúságom, megrabolalt lelkemet!

Nem! oh nem vád; megbocsátok! Feledd el a
 [multakat.
 Néked könnyű fátyolt vetni, nekem nehéz feladat.
 Emlékeim nem az örök álmaikban pihennek,
 Ha majd egyszer újra kelnek, új életre ébrednek.

Hogyha isten úgy rendelte, ő véglegény, te ura.
 Ha kételkedne hűségemben, s ajka nyílna panasza.
 Gondolj reám s imádkozzál. én megértem kérésed.
 Mély síromból megjelenek bizonyítani hűséged.
 Nyáregyházi Nyáry János.

Róma—Nápoly—Pompei.

Zarándok- és tanulmányút 1909. április 5-13.
 (Folytatás.)

Ebéd után kocsin felmentünk a szent Márton — szanto Martino — hegyre.

Soha nem felejthető szép panorámában gyönyörködöttünk, a szanto Martino-nak egy kiugró oromfaláról. A város műfiteatrumszerűleg, fél-

körben terül el a tenger mellett, a lépcsőzetesen emelkedő föld, mint édesanya terjeszti ki ölelő két karját, hogy átkarolja a festői látványt nyújtó tenger-öblöt. Egyik részen látjuk a végtelenbe nyuló tengert, melynek szélén kisebb csónakok és vitorlások uszkálnak, ezzel szemben az egymásra tapadó házak beláthatatlan sorára, tovább a villáknak és kerteknek virágokkal, s citrom-, narancs-, babérfá s más örökzöld déli növényekkel díszeskedő sorára esik tekintetünk; a messzelátolban pedig a komor Appeninek tűnnek fel, szürkés hegyhátukkal, ezek között különösen magára vonja figyelmünket a Castellmare irányában levő, az a hegylanc, melyből kiemelkedik a haragos 5—10 perccent tüzes lánját kiszoró Vezuv. A természet és emberi kéz versenyeztek e fontos panoráma létrehozásában, megindult szívvel állunk meg és bámulunk s hodolattal hajlunk meg Istennek teremtményeiben mutatkozó hatalma és szépsége előtt. Eszünkbe jutnak a 103-ik zsoltnak ide illő szavai: „Mely igen fölségesek a te műveid Uram! mindeneket bölcseséggel cselekedtél; mi a földet betölti, mind a te jószágod. Ez a nagy és tágas öblü tenger, ott az uszók, melyeknek száma nincs, a kicsiny állatok a nagyokkal, ott járnak a hajók, a cethal, melyet alkotál, hogy játszék abban... Legyen az Uré a dicsőség mindörökké. Az Ur örülni fog alkotmányában, ki ha letekint a földre, megrendül az, ha érinti a hegyeket füstölnek... áldja

az én lelke az Urat.“ Programmunk jserint az itt való templomot, sekrestyét és kincstárt is meg kellett volna nézünk, de nem volt engedélyünk; ennél fogva még néhány pillantást vetettünk a város elragadóan szép tájképére s a még ott levő kocsikon lementünk a Riviera de Chiajára, Nápoly legszebb sétaterére. Innen is szép kilátás nyílik a tengerre, de mi inkább a szép pálmafákat, kaktuszokat és délszaki cserjéket s a járókelőket továbbá azon híres embereket mellszobrait nézegettük, melyekkel a sétátér felvan ékesítve. Ezután bemertünk egy csarnokos épületbe, az úgy nevezet aquariumba, mely a maga nemében páratlanul áll. Ezt a tennini származású Dohrn Albert 1874-ben alapította s jelenleg a német birodalom anyagi támogatása mellett tesz szolgálatot a tudományoknak; benne elkülönített rekeszekben a tenger élő állatai mozognak: csillag, virág, korallalakok, fejlábuak, repelő halak, csigák, rákok, óriási pókok s a titokzatos mély tengernek más csodálatos alakjai. Jólehetetlenul szeles idő volt, mégis a tengerpartra mentünk sétálni; majd visszatértünk a városba, elhaladtunk a Bonrbonok régi királyi palotája mellett. Közben beesteledett, de kigyultak a villanylámpák s az utak meglették vidám, nevetgélő sétálókkal; betértünk a Galleria Umbertoa — olyan bazár-féle — és itt e kereszt alakú és pazar fényvel megvilágított zárt épület kirakataiban valóságos kincstárakat láttunk. Korallbólvaló ezer apróság, láva-

dig olyan szakértő működik, akit az érdekeltek bizalma választott be a bizottságba. Mert az eljáró bíró szabadon csak akkor nevezhet ki szakértőket, ha a tárgyaláson sem a rendes, sem a pótag nem jelenik meg, vagy ha az érdekeltek sem rendes, sem pótagot nem választottak. Tehát a működő bizottság tulajdonképpen csak két tagból és az elnökből áll. De ez az összeállítás nemcsak költségkímélés szemenpontjából helyes, hanem azért is, mert az eddigi tapasztalatok szerint az osztályozás és becslés tényleges munkáját csak egy két szakértő végezte, míg a többiek szerepe csak arra szorítkozott, hogy a szavazásnál szavazatukkal a tárgyalgosság rovására megbízóknak érdekei felé bilentsék a mérleget.

A szakértői munkálkodás a mintaföldeknek a helyszínen történő felállításával veszi kezdetét. Ugyanakkor meg kell határozni az egy becselőnek megfelelő pénzbeli egyenértéket is. Az eljáró bíró a megállapodásoka: jegyzőkönyvbe veszi és ez egyes földrészekre megállapított művelési ág jelzését és a földrészeket osztályszámait az osztályozási jegyzékbe sajátkezűleg bevezeti. A bírót ebben munkájában kell, hogy támogassa a szakértő gazdasági szakértelme. Itt dől el a tagosítás igazságos volta. Mert egy közös tömegbe olvadó tagosítandó területből minden érdekeltek csak egy nyerheti vissza jogos tulajdonát, ha a tömegbe beadott ingatlanainak értékét a szakértők helyesen állapítják meg és a határ minden egyes darabját helyesen értékelik.

A közigazgatási bizottság ülése.

F. hó 10-én tartotta Kállay Ubul főispán elnöke alatt a vármegye közigazgatási bizottsága május havi rendes ülését. Az ülésen semmi nagyobb fontosságú ügy nem került elő s ezért az hamar véget ért. A bizottság a szokásos jelentéseket, az árvászeki elnök, államépítészeti hivatal főnöke, kir. tanfelügyelő, tisztii főorvos, törv. főállatorvos, kir. pénzügyigazgató és kir. ügyész havi jelentéseit tudomásul vette.

Özv. Veress Sándorné ditrói lakos terhérol több mint ezer korona III. oszt. kereseti adó hátrálékot, mely eredetiben a szerencsétlen vállalkozásai következtében öngyilkossá lett néhai Veress Sándort terhelte, a bizottság törlesztést hozott, miután kétségtelen beigazolást nyert, hogy az adóalany megszűnt, illetőleg a vállalkozás vesztéssel járt. A határozat ejlen a kir. pénzügyigazgató felelősségét jelentette be.

Előterjesztettek az ülésen Kásonujfalú, Gyergyócsomafalva, Csikjenőfalva, Csikszerecs, Kásonfelfiz, Kásonaltiz, Káson-

felfiz, Kásonimpér, Csikszentimre, Csikszentmárton, Csekefalva, Csikszentkirály, Csikszentgyörgy, Kásonjakabfalva, Csikmenaság, Lázárfalva, és Kozmás megalakított legelőrendtartásai, melyek a m. kir. földművelésügyi miniszter rendelete következtében a közbirtokosságok osztatlan tulajdonát képező közlegelők használatára tárgyában olyan intentioval alkottattak, hogy a legeltetés egyénekenkénti jogosultsága, a jogosultság aránya szerinti korlátozás és a közös csordákban való legeltetés megállapítását nyerjen. A bizottság a szabályszerűen megalakított legelőrendtartásokat jóváhagyta. E legelőrendtartások szigorú életbeléptetésének igen nagy fontosságot tulajdonítunk, mert vármegyénkben a mezőgazdaságnak egyedüli alapját az állattenyésztés képezvén, a legelőknön való okszerű gazdálkodást elősegítendő.

Indítvány nem tétetvén, az ülés a főispán eljenzése mellett ért véget. Délután az erdei kihágási II-od fokú bíróság tartott ülést.

Tanítói gyűlés.

A csiki róm. kath. tanító-egyesület felcsiki fiókköre tavaszi gyűlését folyó hó 4-én Balánbányán tartotta meg.

A népes gyűlésen ott láttuk dr. Balló István kir. tanfelügyelőt, Bálint Lajos ker. főesperes, egyházi tanfelügyelőt, Lukács Vilmos, Vilman Géza plebánosokat, a szentdomokosi és rákosi segédlelkészeket, Ágoston József nyug. községi jegyzőt és a csikszentdomokosi állami iskola tanfőnökét.

A gyűlést szentmise előzte meg, melyen a tagok teljes számban vettek részt.

A helybeli tanító által tartott gyakorlati tanítás meghallgatása után Ferencz József elnök a gyűlést megnyitotta. Megnyitó beszédében az iskolai kirándulások nagyfontosságáról szólt. A megnyitó beszéd teljes szövegében jegyzőkönyvre vétetni határozatott.

Az orsz. kath. tanítói segély-alap központi bizottságának felhívására a fiókkör tagjai felkértek, hogy lehetőleg mindenki siessen a kath. tanítói segélyalaphoz tagja lenni.

A kir. tanfelügyelő felhívása az erdélyi tanítók szövetkezetét pénztári támogatása érdekében tudomásul vétetett.

A gyűlés a »Népnevelők Lapja«-nak kibővítését szükségesnek tartja s azért tagjait felkérte, hogy évi 6 korona előfizetéssel segítség az eszmét megvalósítani.

Az erdélyi róm. kath. tanító-egyesületek szövetségi elnökségének felhívására a folyó évi július 13-án Somlyón tartandó szövetségi közgyűlésre előadól Péter Sándor várdotfalvi tanítót kérte fel. A szövetségi gyűlésen leendő képviseltetésére pedig Ferencz Jánost, Imre Jánost és Péter Sándort bizta meg. A tervezett szövetségi lapot nem tartja szükségesnek s így annak támogatásához nem is járul hozzá. Azon országos mozgalomhoz, mely a tanítói

nyugdíj revízióját célozza, lelkes örömmel csatlakozik a gyűlés s az országos bizottság által szerkesztett emlékiratot Imre János módosításával elfogadja.

A tagok jelentéseiből azon tapasztalatot merítette a gyűlés, hogy az analabéták oktatása addig nem lesz sikeres, míg ahhoz a közgazdatis is jóakaratu támogatást nem mutat. A legbüszgőbb tanító törekvése is hajótörést szenved, ha ebbeli nemes munkájában az iskola fenntartó községek előljárói nem támogatják.

A gyűlés egyik élvezetes pontja a Péter Sándor monologia volt. Az ügyesen előadott monologot a gyűlés lelkes meglapsolta s előadónak ugy ezért, mint egyéb tevékeny munkásságáért köszönetet szavazott.

Paláncz Sándor a gyűlésfelnyitására szóló beszédében sok hasznos és megízvelésre való dolgot.

A gyűlés kimondotta, hogy jövőben a felolvasások helyett inkább szabadelőadásokat vessz fel programjába.

A tisztikar megválasztása közfelkiáltással cjtetett meg. Elnök: Ferencz József, alelnök: Paláncz Sándor főjegyző: Pálosy Géza aljegyző Fodor Miklós lett.

A jegyzőkönyv felolvasása és több keblü ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

Közébed után a gyűlés tagjai a vendégekkel együtt az éppen üzemben levő bánya telepet tekintették meg, hol bámulattal szemlélték a technika újabb vívmányait.

A székely kongresszus.

A Székely Társaságok Szövetsége negyedik rendes közgyűlését folyó évi június hó 1-én d. e. 9 órán kezdve, Debrecenben a város ház dísztermében tartja meg, a következő tárgyszorozattal:

1. Déléltől 8 órakor istentisztelet a nagy templomban.

2. 9 órakor a közgyűlés megnyitása Deák Lajos kir. tanácsos, szövetségi elnök által.

3. Üdvözlések. A város részéről: Kovács Sándor polgármester; a Debreceni Székely Társaság részéről: Szávay Gyula keresk. és iparkamarai titkár által.

4. A szövetségben levő testületek küldötteinek igazolása; jegyzőkönyv vezető és hitelesítők kiküldése.

5. Titkári jelentés, a szövetség működéséről, a tagtársaságok tevékenységének befoglalásával. Előadó: Máthé József főtitkár.

6. Magyar nemzeti politika, tekintettel az erdélyi részekre. Előadó: gróf Bethlen István orsz. képviselő.

7. Magyar gör. kath. egyház. Előadó: dr. Ferenczy Géza orsz. képviselő.

8. A Székelyföld keresk. és ipari viszonyai. Előadó: dr. Brázy Zoltán orsz. képviselő.

9. Nemzetlentartó szellemi erők. Előadó: dr. Darkó Jenő debreceni jogakadémiai tanár.

10. A székely nemzeti alap gyűjtéséről jelentést tesz Gállfy Ignác felső kerésk. iskolai igazgató, a miskolci Székely Társaság elnöke.

11. Számadás, költségvetés. Előadó: Hints Sándor szöv. pénztáros.

12. Indítványok. Előadó: Máthé József főtitkár.

13. A jövő gyűlés helyének megállapítása. Előadó: Máthé József főtitkár.

14. A közgyűlés bezárása.

Tudnivalók.

1. Jelentkezés. Kik a közgyűlésen részt akarnak venni, május 20-ig forduljanak a Szövetség elnökéhez Marosvásárhelyre. Elszállásolásért, valamint a kiránduláson való részvételért ugyancsak május 20-ig közvetlenül a Debreceni Székely Társasághoz, mely az érdekek kielégítésére irodát rendezett be. Szerényebb anyagi viszonyok között élő jelentkezők magánházaknál díjtalanul szállásoltatnak el. Mások vendéglőkben nyerne elhelyezést napi áron.

2. Kedvezményes jegyek. Az elnökség kedvezményes jegyeket kért és ad ki a közgyűlésre jelentkezőknek. Eziránt az igényjogosultak május 20-ig forduljanak a Szövetség elnökéhez Marosvásárhelyre.

3. Érkezés, fogadás. A vendégek érkezése és fogadása május 31-én este 6 óra 46 perckor a debreceni pályaudvaron.

4. 31-én este ismerkedés.

5. Junius 1-én a közgyűlés után közébed.

6. Délután a város megtekintése.

7. Előadás a színházban. A közgyűlés napján, június 1-én este a debreceni színházban Székely dalestély lesz, melyen részt vesz az alsórákosi Székely E. M. K. E. Dalkör is. Ezen előadásra jegyeket a fenti határidőkig megteendő jelentkezés alkalmával jegyezthetnek közvetlen a Debreceni Székely Társaságnál.

Kirándulások.

I. Hortobágyra június 2-án. Indulás Debrecen nagy állomásról d. e. 8 óra 50 perckor. Érkezés Nagyhortobágy állomásra d. e. 11 óra 17 perckor.

Hortobágyról vissza: Indulás Nagyhortobágy állomásról d. u. 5 óra 29 perckor, esetleg este 8 óra 17 perckor. Érkezés Debrecenbe a vásártéri állomásra este 8 óra 9 perckor, esetleg 10 órakor.

A jegy ára 2 korona 20 fillér oda és vissza (III. o. jegy ára, a II-ik osztályra) személyenként.

A kirándulók a Hortobágyon Debrecen város vendégei lesznek.

II. Tokaj—Sárospatakra június 3-án. Indulás Debrecenből (nagy állomás) d. e. 8 óra 51 perckor. Érkezés Tokajba 10 óra 51 perckor. A tokaji szőlők és pincék megtekintése és ebéd.

Átszállás. Továbbutazás Tokajból d. u. 4 óra 50 perckor. Érkezés Szerencsre d. u. 5 óra 22 perckor. Indulás Szerencsről d. u. 6 óra 23 perckor. gyorsvonat. Érkezés Sárospatakra este 7 óra 23 perckor. Vacsora és meghálás.

Utiköltség Tokajig vasuti jegy 2 korona 50 fillér. — Ebéd 4 korona.

Tokajból vasuti jegy Sárospatakgig 1 korona 50 fillér.

készítmények — plajbász, pennanyelek — ékszeresek, fegyverek, drága szőnyegek, bronztárgyak, szobrok, festmények tüntek élénk csodaszép változatban.

A sok szép látománytól elbódulva hazamentünk s la bella Venecia — szép Velence — című fogadóban gyorsan megvacsoráztunk, hogy azután a via Röma és a via Toledo-i korzón részt vegyünk. Itt jár-keg vialog, vagy kocsin Nápoly előkelősége, én éppen csak megnéztem, azután siettem szállásomra aludni.

A következő napon, nagycsütörtökön korán reggel elmentem az ismert Ferencendi zárdatemplomba, latinul meggyóntam s az Oltárszentség alapításának ezen emléke napján az Ur asztalához járultam.

Déléltől 9 óra tájban vonatra ültünk s körülbelül egy óra alatt Pompeibe értünk.

Pompeit, Herkulánomot és Stabiae városokat K. u. 79. augusztus 27-én, egy rettenetes kitörése alkalmával a Vezuv lávája ugy eltemette, hogy e városoknak még nyoma is elveszett. A Herkulánomot eltakaró látatömeg fölé új várost építettek. Resina a neve, 13 ezer lakosa van. Pompei csaknem tizennyolc századon át feküdt a 7—10 méter magas láva alatt, 4—5 méternyi dio nagyságu horzsa kövek vegyülve hammuval mentették meg Pompei épületeit az enyészettől. A XVII. század közepén fogtak az átkutatáshoz, illetőleg kiásásához. Most már egyrésze fel van tárva, s egy lakatlan város utcáin és házaiban járhatunk. Székely István

szakzerű kalauzolás mellett jártuk be a 6 regio — városrészt — és több inzula — házcsoportra osztott holt várost.

17 éve foglalkozom a régi rómaiak közés magán életével, de csak most, hogy végig jártam ezen kétezer év előtti ósrómái város utcáit, s bejártam közttereit, köz- és magán házaikat, van tiszta képm a rómaiak életmódjáról, köz- és magán foglalkozásáról.

Pompei eredete visszanyúl Kr. e. VI-ik századba, óslakói ó-italiai (oskus) népek és görög gyarmatosok voltak; a samnita háborukban elvesztette önállóságát, de azért volt némi önálló városi kormányzata. Sulla veteranusai egy részét ide telepítvén, ezek egészen románizáltak lakosait. Közellévén már e korban a híres Parthenope vagy Nápolyhoz, szép fekvése miatt számos római szivesen időzött benne, sőt a gazdagabbak villákat is emeltek környékén — így Ciceronak is villája volt itt. Tengeri kereskedelme és élénk forgalma következtében Pompei lakói jó módban éltek, mit bizonyítanak, köz- és magán épületei, a bennük levő különféle ékszeresek s kényelmi eszközök, mulató helyek, színházak és fürdők, az uri kényelmek és mulatozásnak mind megannyi helyei. A mulatságokban tobzodó várost Kr. u. 63-ban egy földrengés riasztotta meg, mely nagy pusztítást vitt véghez épületein; alig állították helyre a pusztításokat, jött 79. augusztus 24-én a végítélet napja.

A kiásott Pompeiben egy kétezer éves római

provinciális várost láttunk. Ilyen nincs sehol a világon. A városnak 2600 méter hosszúságu falai egy elipsis alakot zárnak körül. Az eddig feltárt rész a város területének csak felét teszi ki. Az utcák keskenyek s mind egyenes irányban haladnak és szögletben metszik egymást; nagy láva-kövekkel vannak kirakva, melyeken látható a kerékvágás; a szekéru két oldalán 20—30 centiméter magasságban vannak a gyalogjárók, ugyancsak láva-kövekből, az utcák keresztezésénél pedig a szekéru két nagy követ látunk, ezen átléptek a másik oldal gyalogjárójára, hogy ne kelljen a mélyebben fekvő szekérutra lépni. Az utcák végén szép művü-kutak voltak, a házfalak pedig nevekkel tele vannak iiva (mai plakátokat helyettesítették).

A házak kinézése csaknem egyforma, földszintes, pusztá faluk ablak nélküli. A házba való bejárás az épület közepén levő négyszögletes nyíláson (ostium) keresztül történik, e mögött van egy kisebb tér (vestibulum) vagy ha az hiányzik, akkor a római ház legnevezetesebb helyére, atriumba (egy négyszögü lért) lépünk. Ezt a jobb móduaknál körös-körül oszlopok segítyezi, alapzata pedig mozaik képekkel van kirakva.

A házak fedelét lapos, ezt a rómaiak ugy szerkesztették, hogy közepén négyszögü nyílást hagytak, a tető oldalapjai a nyílás felé menedékesen estek s így az eső az atrium közepén levő s a tető nyílásával

szembe levő medencébe hullott alá. A medence mögött volt a tűzhely. A gazdagok házaiban voltak még hálósobák (cubiculum) ebédülő (triclinium), továbbá második, harmadik udvar. Az eddig feltárt területen különösen három magánház vonja magára figyelmünket. A legnagyobb a Panza háza. Nagy téglalap alaku épület, melyet négy utca vesz körül, csak a földszinten 50 helyiség volt. A ház közepén van a bejárati (ostium), ettől jobbra és balra bolthelyiségek, ipari celokra és egy pék üzlet megfelelő nyílásokkal (fances). Az atrium oldalfalainál 3—3 hálósoba (cubiculum) mellettük szárnyszobák (alae), az atriumnak sarkán az ebédülő (triclinium), a főbejárattal szemben volt a római urnak fogadó szobája (tablinum), mi fogalmaink szerint a szalon. Tovább egy szöglet négyszögü nagy terem (peristilium) olyformán rendezve, mint az atrium, csak közepén nagyobb vízmedence van, hátsó részén szép terem s mögötte kert.

Nevezetes még a tragikus költő háza, melynek falfestményeit Nápolyban a nemzeti muzeumban láttuk Ez Bulwer Pompei végnapjai című regényében Glaukus lakásául szolgál, mozaik padlóján cave cavem mondás olvasható. Ezek és a többi köz- és magánépületek megvannak fosztva ékességeiktől, van azonban egy ház a Vettivusoké, melyben minden talált tárgyat és festményt nagy gonddal megtartottak lelőhelyén sőt a peristilium kertjét újra be is ültették.

(Folyt. köv.)

Sárospatakon vacsora 2 korona 40 fillér. Vendéglő 3 korona. Reggeli 1 korona.

A délelőtti folyamán megtekintése a híres főiskolának, Rákközy kastélynak, szóval a város nevezetességeinek.

Akik tovább utazni nem akarnak, visszautazhatnak 12 óra 25 perckor személyvonattal, délután 4 óra 52 perckor gyorsvonattal; mindkettővel Debrecenbe érkeznek este 8 óra 46 perckor, honnan éjjel 10 óra 45 perckor indul tovább a vonat Püspökladány—Nagyvárad, Kolozsváron át csatlakozással, akár pedig Miskolc irányában Budapest, avagy Hatvan, Szolnok felé.

A jegy ára az Erdélybe utazóknak, akár Sárospatakról, akár Debrecenből egyforma.

III. Tátrafüredre június 4-én.

Debrecenből Sárospatakig mint a második kirándulás, azzal együtt.

Sárospatakról indulás d. u. 12 o. 22 perckor. Érkezés Sátoraljuhelyre 12 o. 33 perckor. Délután II. Rákközy Ferenc sírjának megkoszoruzása, este Kassán vacsora és meghálás. — Vasuti jegy és ellátás 20 korona.

Június 5-én Kassáról Poprádfélkára, onnan Tátrafüredre.

Indulás reggel 5 órakor, érkezés d. e. 9 órakor. — Visszaindulás este 7 óra 57 perckor.

Lehet a visszautazásra más irányt is választani Rutka—Párkány—Budapest, avagy Pozsony—Zsolna—Budapest felé. Ezért a költség meg nem állapítható.

A kirándulások vezetője: Székely Ferenc szövetségi alelnök Debrecenben.

A testvér-társaságokat és a székely kérdés iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja a központi vezetőség nevében.

Marosvásárhely, 1909. május 4-én.

Deák Lajos, Máthé József,
kir. tanácsos, elnök. írókár.

KÖZGAZDASÁG.

Közbirntokossági erdőeladások.

Egy nagyfontosságú rendelet.

A közbirntokossági ügyek.

Magyarország területének közel hat millió kat. hold kiterjedésű közbirntokossága még ma is kétes helyzetet foglal el a magánjogi jogrend és a közgazdasági helyzet tekintetében. A gazdasági célszerűség józan célja az erdős legelőközösségek fentartása, de ezt a követelményt a magánjogi rendelkezések nem támogatják kellően. Ez extenzív gazdasági területek fentartása, megóvása pedig hazánk nagy kiterjedésű hegyvidékeinek különleges érdekeit képczik. A közösségek, különösen az erdőközösségek feldarabolása, elpusztítása az ország egyes vidékein kiálló példái annak, hogy az államhatalomnak nagyobb befolyást kell biztosítani a közösségek fölötti intézkedésekben. Jogszabályaink a közösség állandósítása érdekében korlátozásokat állítottak ugyan fel, de olyan szervezetről, mely az egész jogállást rendezze, még nem történt gondoskodás. A mezőrendőri törvény s az erdőtörvény a közös legelők és közös erdők megvédéséről gondoskodik ugyan, de ezen gondoskodás — a telekkönyvi jogszabályokból származó hátrányt nem is véve számításba — a magánjog fejlődésével és az ezt kísérő gazdasági érdekek követelményeivel nincsen összhangban. A közösségek ma is sajátos középhelyet foglalnak el a közös tulajdon (condominium pro partibus indivisis) és a jog személy (societas) tulajdona között. És mint ilyen, kiváltképpen alkalmas volt arra, hogy különösen ott, ahol a sok helyen hibásan életbeléptetett telekkönyvi jogrendszer utat és módot adott arra a gazdaságilag, értelmileg elmaradott mezőgazdasággal foglalkozó nép a törvényes formák megtartása mellett megfosztassék a szabad tulajdon, a forgalom nevében a föld tulajdonától. Szóval a közösségek mai szervezetükben szabad szákmányai minden jogosulatlanabb előretörékvő igénynek.

Rég figyelte ezt a bajt a földmivvelésügyi miniszter s a rombolás megakadályozásául ott, ahol a fennálló törvények megengedik, rendelkezéssel is siet a közösségek oltalmazására. Ez irányban első intézkedés volt az 1904. évi június hónap 29-én 76875. számú nagyfontosságú körrendelet, mely a mezőrendőri törvény alapján az állami kezelés alá tartozó közös legelőknön nőt fa értékesítését szabályozza. A közösségek autonóm jogait e rendelet nem

érinti annyira, mint az erdőtörvény, de a kelően alkalmazott államhatalmi suly a gyakorlati következményekben itt is nagy oltalma lett a közösségek vagyoni érdekeinek.

A mezőrendőri törvény rendelkezésénél szabatosabb és határozottabban az erdőtörvény építi ki a közbirntokosok és volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozása iránt alkotott rendelkezéseivel — az egység rendelkezési képességét. Az állami beavatkozás itt már intenzív hatása, mert a közös birtokosok gyűlésének hatásköréből kizárja az állag elidegenítésére, egyenkénti felosztásra és megterhelésre vonatkozó hatáskörét. E törvényes alapon legújabb nagyfontosságú rendelettel szabályozta Darányi miniszter a Rözös erdőbirtokos engedélyezett fa használatokból befolyt pénzen vásárolt ingatlanok adás-vételi ügyeit.

A minisztert rendeletének kiadására konkrét eset bírta, — az a hosszú polgári per, mely egy aradmegeyi urbéres község és az urbéres erdőkihasználója között folyt, amely pörben legutóbb a Kuria ítéleti indoklásában nyíltan hivatkozott a földmivvelésügyi miniszter jogos és kiterjedt beavatkozási hatáskörére. A konkrét ügyben érdekelt urbéres község engedélyt kért a minisztertől állami felügyelet alá tartozó erdőbirtokosok rendkívüli felhasználatra. Kapott is engedélyt, mert a befolyt pénzből az állattenyésztési szempontok megóvása végett legelőterületet akart vásárolni. Az urbéres község azonban anyagi károsodásnak lett volna áldozata, mert olyan legelőterületet vásárolt a szabályozott nyilvános árverésen befolyt pénzből, amely terület szakszerű hivatalos becslés szerint alig éri meg az adás-vételi szerződésben kikötött vételárnak felét. A földmivvelésügyi miniszter álltakozott a vételár kifizetése ellen, mire a szerződő felek polgári per útján akarták követelésüket érvényesíteni. Ekkor mondotta ki a kir. Kuria ítéletében, hogy az 1898. évi XIX. tc. 31. szakasza szerint az, hogy a rendkívüli felhasználásból befolyó jövedelem mire fordíttassék, nem függ a közös birtokosok gyűlésének határozatától, hanem a felett az idézett törvényszakas szerint ennek keretében a földmivvelésügyi miniszter önállóan rendelkezik. Ebből jogszerűen az következik, hogy ahhoz, hogy a rendkívüli használatban befolyt jövedelemből ingatlan hatályosan vásároltassék, nem elégséges az, hogy ezt a földmivvelésügyi miniszter elvileg megengedje, (amint eddig gyakorlatban volt), hanem szükséges az is, hogy a miniszter elfogadja a vásárlásra lekötni kívánt vételárat és arra vonatkozó összes lényeges kikötéseket, mint amelyek nyilvánvalóan érintik azt a különleges köz- és magánérdeket, ami az ilyen vásárláshoz az idézett törvény rendelkezéseivel képest fűződik. Ezek szerint szükséges az, hogy első sorban a földmivvelésügyi miniszter a vásárlásra vonatkozó szerződést, legalább utólag, a maga egészében jóváhagyja. Vagyis a földmivvelésügyi minisztert a jelzett terjedelemben a közös birtokosok iránti határozatába, az ennek alapján megkötött szerződés hatályába és teljesíthetésébe erre irányuló panasz nélkül is hivatalból megilleti a becslés jog.

A szóban forgó kuriai ítélettel kapcsolatban a földmivvelésügyi miniszter most rendeletet intézett a kir. erdőfelügyelőségekhez és kir. állami erdőhivatalokhoz, melyben meghagyja nekik, hogy az állami felügyelet alá tartozó erdőbirtokosok engedélyezett rendkívüli felhasználatokból befolyt pénzből vásárolt ingatlanok adás-vételi ügyeit kísérjék a legéberebb figyelemmel és ha azok bármelyikét az illető erdőbirtokosokra nézve bármi tekintetben károsnak találják, azt lehetőleg még a vételárnak kifizetése, illetve kiutalása előtt hozzák az illetékes közigazgatási erdészeti bizottság tudomására. A közigazgatási erdészeti bizottságnak pedig ezzel kapcsolatban olyan értelmű rendelet ment ki, hogy az ingatlanok vételárát mindaddig ki nem utalványozhatják, míg az adás-vételi szerződés bemutatása után erre a földmivvelésügyi minisztertől jóváhagyást, engedélyt nem kapnak.

A közbirntokosságot fentartása kétségtelenül társadalompolitikai követelmény is, mert ezek a közösségek a szövetkezeti gondolatot szolgálják, melynek kiépítése s továbbfejlesztése a kismember versenyképességét teszi lehetővé. E cél szolgálatának szempontjából nagyfontosságúak a földmivvelésügyi miniszternek most tárgyalt rendeletei.

A „Hermea” Magyar Általános Jelentősségű Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és pénzpiacról.

Budapest, 1909. május 6.

A tőzsde alapirányzata változatlanul szilárd és a legközelebb lefolyt léten a forgalomba került részvények újra kisebb-nagyobb árfolyam-emelkedéseket tüntetnek fel, de különösen szembeálló volt a befektetési értékek piacának kedvező alakulása, mely a pénzvizonyok egyértelmű javulásával hozható szoros kapcsolatba.

A 4%-os magyar koronajáradék a múlt héttel szemben kb. 1/3%-os javulást tüntet fel, és csaknem az összes hazai záloglevélnemek is, a minden oldalról mutakozó kereslet folytán áremelkedése érték el. A bankrésztvények közül különösen a Pesti magyar kereskedelmi bank és magyar leszámítoló és pénzváltóbank részvényei képezték nagybemérvű kereslet tárgyát és ennek következtében magasabb árfolyamhoz érték, míg az iparvállalati részvények közül a Danubius hajógyári, a Ganz vasöntőde és gépgyári és az északmagyarországi közszénbánya részvények azon hirre, hogy a lefolyt évek osztaléka 125 koronában állapították meg, — ami a jelenlegi árfolyamnál 6 1/2%-os jövedelmezőségnek felel meg — szintén keresletnek örvendtek és az érdeklődés ezen papír iránt ébren maradt annál is inkább, miután a közzétett mérleg az üzletvitel eredményét rendkívül kedvező színben tünteti fel. Élénk üzlet fejlődött a rimamurányi vasmű, valamint a budapesti villamos városi vasút részvényekben is, mely részvényekben visszaménő árfolyamok mellett állandóan jó vevők jelenkeznek.

Bécsi vásárlásokra emelkedtek az osztrák-magyar államvasut és dél vasut részvények, melyek iránt azonban a magyar község részéről nem igen mutakozik érdeklődés.

A politikai helyzet bizonytalansága következtében a tőzsde hangulata az utolsó napon kedvtelenebbé vált és az árfolyamok — bár csekély — de mégis némi visszaesséssel zártak.

Említésreméltó jelenség a sorsjegypiacnak tartós szilárdsága; az összes kisebb és nagyobb sorsjegyek élénk kereslet mellett emelkedő irányzatot követnek, melyet elősegít az a körülmény, hogy egyes sorsjegyekben egyáltalában csak nagyon csekély áru hajtható fel.

A hét vezetesebb árfolyamváltozásai a következők:

	Ár.	29. Máj. 6
4% magyar koronajáradék	—	93.20 93.50
Pesti magyar kereskedelmibank r.	3400.—	4442.50
Danubius hajógyári részvény	—	308.50 322.50
Magyar cukorip. részvény	—	1960.— 1970.—
Osztrák-magyar államvasut részv.	702.75	712.25
Hazai sorsjegy	—	103.50 105.50

Törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága tavaszi rendes közgyűlését folyó évi május hó 24-én d. e. 9 órakor kezdődőleg a vármegyéhez tanácskozási termében tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Alispán általános jelentése.
2. A múlt közgyűlés óta a szentesítést nyert törvények kiadásáról.
3. Vallás és közoktatásügyi miniszter urnak a vármegyei tiszt nyugdíjalap 1909. évi költségvetésére vonatkozó leirat. (pótadó kivétel.)
4. Magy. kir. belügyminiszter ur leirata a vármegyei díjnyelviszonyainak rendezéséről alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában.
5. M. kir. földmivvelésügyi miniszter ur leirata a legelő elkülönítés tárgyában.
6. A m. kir. belügyminiszter ur leirata az 1909. évi költségvetés tárgyában s ezzel kapcsolatban egy első osztályú gyakornoki állás megszüntetése.
7. Jelentés a kir. pénzügyigazgatási épületre kiírt tervpályázat eredményéről.
8. A közigazgatási bizottság féléves jelentése.
9. Az erdészeti albizottság éves jelentése.
10. Alispán jelentése a községi közúti utak állapotáról.
11. Virilisták névjegyzékének bemutatása.
12. Jelentés a Rákközy és Kossuth képek megőrzése tárgyában.
13. A nemzetközi orvosi kongressuson a vármegye képviseltetése.
14. Magyar országos állatorvosi egyesület kérése a helyhatósági állatorvosok javadalmazása tárgyában.
15. Az ebadóalap 1909. évi jövedelmének felhasználása.
16. Vármegyei betegápolási alap megszüntetése.
17. Községi segélyalapok támogatására szánt összeg felosztása.
18. Gyámpénztári alap követelésének leírása.
19. Megyei szervezési szabályrendelet módosítása.

20. Gazdasági munkás és cseléd-lakások építéséről szóló szabályrendelet.

21. Csikszereadi kórház 1910. évi költségvetése.

22. A gyergyói kórház 1910. évi költségvetése.

23. Szabályrendelet a községi és körvrosok lakás, fuvar és gyakorlatáról.

24. Szabályrendelet a bába gyakorlatáról.

25. Balázs István kérése nyugdíjának helyesbítése tárgyában.

26. Dr. Kovács József ajánlata a vármegye közigazdasági Monographiájának megírása tárgyában.

27. Tisztviselők kérése a hivatalos órák megállapítása tárgyában.

28. Földbirtokosok kijelölése.

29. Özv. Kiss Dénesné kérése neveltetési póllék iránt.

30. Balázs Lajos k.-altisi k. jegyző nyugdíjazása.

31. Fülöp Alajos felebbezése magasabb javadalmazás iránti kérésének elutasítása miatt.

32. Orvosi, állatorvosi és bábai oklevelek kihirdetése (4 drb.)

33. Társultörvényhatóságokkal való levelezés (4 drb.)

II. Számadások.

III. Magánjavak ügyei.

IV. Községi ügyek.

V. Indítványok és a közgyűlés napjáig beérkezendő halasztást nem tűrő ügyek.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezések.** Botár Bálintot, a gyergyó-szentmiklósi vasuti állomás főnökét kinevezték ellenőrré.

— Csikvármegye főispánja Eröss Béla csik-szentmiklósi lakost kinevezte díjtalan közigazgatási gyakornoknak s szolgálatára az árvaszékhez osztotta be.

— **Névmagyarosítás.** Fritz Henrik vármegyei iktató családi nevének »Ferenczi«-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A pénzügyigazgatóság pályatervel.** Folyó hó 10-én járt le a határidő a vármegyéhez két szárnyként építendő pénzügyigazgatóság pályázata. Mint értesültünk, összesen négy igen szép és sikerült pályaterv érkezett be »Egyetértés«, »Világos« és »I« jelleggel ellátva. A pályaterv a folyó hó 24-én tartandó törvényhatósági közgyűlés tárgysorozatába felvették és amennyiben az állandó választmány ülésig az államépítészeti hivatal a felülvizsgálattal elkészül, akkor már a közgyűlés határozni fog a kitűzött pályadíjak megítélés tárgyában is. Azt mindenesetre valószínűnek tartjuk, hogy az államépítészeti hivatal a négy pályaterv között fog teljesen megfelelőt találni.

— **Doktorrá avatás.** Todor Árpád kolozvári m. kir. honvédfőhadnagyot a Ferencz József tudomány egyetemen doktorrá avatták.

— **Járás mérnökök.** A járási tisztviselők száma nem sokára megszaporodik egyvel. A kereskedelmi miniszterium a közutakról törvényjavaslatot készített s ennek az a legérdekesebb ujjítása, hogy a főszojgábiróságokhoz műszaki szolgálatra járási mérnököt oszt be. A törvényjavaslat készen van s ha a viszonyok megengedik, hamarosan a képviselőház elé kerül.

— **Az új adótörvények.** A hivatalos lap utóbbi száma közli a király által szentesített új adótörvényeket. A házadóról szóló törvény, mint 1909. évi VI. törvény, a tőkeamat és jármékadóról szóló törvény, mint a VII. törvény, a nyilvános számodásra kötelezett vállalatok adójáról szóló törvény, mint VIII. törvény, az általános kereseti adóról szóló törvény, mint IX. törvény, a jövedelmi adóról szóló törvény mint X. törvény, a közadók kezeléséről szóló törvény, mint XII. törvény, a kir. törvényekről szóló törvény.

— **Vizsgálat.** A csiksomlyói róm. kath. főgimnáziumban a VIII. oszt. tanulóinak osztályvizsgálata e hó 8-án volt. Mind a 17 tanuló sikeresen végezte az évet, köztük négyen jeles eredménnyel. Az érettségi írásbeli vizsgálatok folyó hó 17-én, 18-án és 19-én lesznek.

— **Halálozás.** Baka Józsefné szül. Tamás Gizella 52 éves korában, folyó évi május 9-én meghalt Csikszentgyörgyön.

— **Májális.** A Csiksomlyói Jótékony Nőegylet folyó hó 15-én májális rendez, melyre az érdeklődőket ez uton hívja meg a rendezőség.

— **A körjegyző urak figyelmébe.** Ajánlom szakértelem- és kényelemmel berendezett fényképezési műtermemet, hol a vasuti igazolványhoz szükséges és a kereskedelmi miniszterium által előírt nagyságu képeket jutányos árban készítem. Tömeges rendelésnél árkedvezmény. Kiváló tisztelettel: Biró József, fényképész, Csikszere, Apafi-utca 205. szám.

— **A Hargitai-fürdő új berendezése.** A Hargitai-fürdő új kezekbe került. Róna mérnök Csicsó község földtulajdonosától kibérelte hosszabb időre aza a szándékkal, hogy a fürdőt jó karba hozza, könnyen megközelíthetővé teszi s ez által olyan látogatottságot biztosít, milyent a fürdő megérdemelve. Egy rövid és könnyen járható ut tervén most dolgozik, keresztülvitele még a tavasszal meg fog történni. A fürdő maga jó házi kezelésben lesz és így remélhetőleg az idén a Hargitán is fellendül a fürdői élet.

— **Amerika felölvé.** Minden szenzáció Amerikának szoktunk tulajdonítani, mert már ott tartunk, hogy minden sablontól elütő találmányt, vagy új rendszert az amerikai jelző szoktunk megemlíteni és megkülönböztetni a köznapiasától, mintegy jelezni akarván, hogy ez új és jó. Pedig ilyen amerikai izü és remek dolog az Országos Gyermekvédő Ligának új tombolajátéka, mely még az amerikai új szenzációkon is túl tesz. Nem volt rá eset, hogy 400000 darabból álló tárgysorsjátéknál minden szám nyerjen. A Liga sorsjegyei kivétel nélkül nyerne, a legkisebb nyeresémi arany- vagy ezüsttárgy. Van 10 nagyértékű lönyeremény, a legelső nyeresémi 20000 korona, több mint 20000 darab nagy értékű arany- és ezüsttárgy és vagy 380000 darab szobor, több ezer, melyet a Liga részben ajándékképpen kapott, részben pedig vásárolt. Nagy előnye még a játéknak, hogy minden sorsjegyen még szelvény is van, mely külön játszik 500 értékes arany- és ezüsttárgy. Tehát senkinek kockázat és senkinek ajándékoz és mégis segíti a Ligát, ha vesz 1 korona 50 filléért egy sorsjegyet.

— **Pályázati hirdetés.** A nagyszabeni tanítónőképzőintézet I-ös osztályába a következő 1909—10. tanévre felvételiért folyamodhatnak 14. életévüket betöltött olyan leányok, kik a felső leánynevelőiskolát, a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium négy alsó osztályát sikerrel végezték. Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel. A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. Keresztlevel. 2. Iskolai bizonyítvány a megelőző tanévről s az idej első felévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány június hó 30-án feltétlenül beküldendő. 3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról. A kérvényben kitéendő, hogy bennlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. Bennlakási havidíj 36 korona. A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz június hó 15-ig kell benyújtani. A felvétel július hó első napjaiban lesz elintéztve, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyerne. A II., III. és IV. osztályba szintén vehetők fel új tanulók, ha kimaradás folytán hely üresedik. A III. osztályba felvehető olyanok is, akik kisedővönői oklevelet szereztek vagy a felsőbb leányiskola, esetleg a gimnázium hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különbözeti tárgyaiból vizsgálatot tesznek. A beunlakásról prospektust szívesen küld az igazgatóság. Nagyszabeni, 1909. évi május hó 4-én. Dr Bilinszky Lajos képzőintézeti igazgató.

— **Az utadói fizetése.** A kereskedelmi és pénzügyminiszter együttes rendeletet adott ki arra nézve, hogy hol kell fizetni az utadói. A rendelet szerint kis- és nagyközségekben azok, kik állami egyenes adójukat a községi bírónál, illetve községi pénztárnál fizetik, utadójukat is ezeknél kötelesek fizetni; viszont azok, akik állami egyenes adójukat, mint közvetlen adófizetők, az illetékes kir. adóhivatalhoz szolgáltatják be, utadójukat ugyancsak ezen adóhivataloknál tartoznak befizetni. A rendelet azonnal hatályba lép.

— **Pétery bácsi.** Husz esztendeje forgatja a tollat Pétery Tamás székely íróársunk és megjelent a huszadik könyve. Ez alkalomból egy emlékalbumot készítenek, melybe tisztelői és barátai emléksorokat gyűjtenek össze. Az albumbizottság 70 taggal alakult meg, élén pedig Rákosi Jenő és Borszék Soma ny. min. tanácsos állnak.

— **Korcsmai hősködés.** Első férj: Mit? Csak az én feleségem merné eldugni a kapuculcsot! Barátom, én ur vagyok a magam házában.

Második férj: Hát azt hiszed, hogy én nem; én ha reggel hatkor megyek is haza, akkor sem mer a feleségem kukkanni. Az kellene még csak.

Harmadik férj: Az mind semmi, én nevetem a feleségemet jól. Az nem keresi az utolsó divatot, hanem elhordja az én letelt felsőkabátomat és puha kalapjaimat.

— **Pálinka, mint póttakarmány.** Egyik kászoniimpéri ember, kinek repáti borvizhez jussa van, nem lévén szénája, két hordó borvizet töltetett, s azt elarusítani felindult Csikszreda felé. Utközben Kozmáson is, Csikszentmártonon is kínálkodott a borvizzel, de senki sem vette. Ilyformán szénához sem jutott, úgy, hogy az éhes tehénkék fáradtan dültek ki a járóból. Ekkor már Csikszentkirályon volt az ember. Bement a korcsmába, s hozott két deci pálinkát, betöltötte a tehének szájába, mitől ezek oly vérszemerre kaptak, hogy Csikszredaig futva mentek, hol gazdájuk is a borvizet jó áron eladhatta és elhatározta, miszerint az alkoholtelenes szövetségnek soha sem lesz tagja, ha a pálinka ilyen erőt ad még az oktan állatoknak is. (Megtörtént.)

— **Bizonyítói eljárás borhamisítás kérdésében.** Felmerült eset alkalmával elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a belügyminiszter, hogyha a községi bíró azt hallja, hogy valamelyik korcsmáros ellen általános a panasz, hogy inatallan romlott bort mér ki, a rendes bizonyítási eljárás mellőzésével marasztaló ítélet nem hozható.

— **Elszámolás.** A lázárfalvi műkedvelők által 1909. április hó 24-én rendezett színelőadással egybekötött tánc-estélyen begyűlt összesen: 144 kor. 24 fill. Kiadás: 110 kor. 75 fill. Felülfizettek Bukszádról: Ij. Császár István 1 kor. 80 fill., Sebők Irma 1 kor., H. L. 10 fill. Csikszentmártonról: Dobos Sándor 1 kor. 50 fill., Nyári János, Dobos Mihály 1—1 kor., dr Czirják Ambrus 50 fill. Kozmásról: Lőrincz János 3 kor. 20 fill., X. Y. 2 kor. 44 fill., Barthos Mihály 2 kor., Udvari József 1 kor. 20 fill., Rucsák Kálmán 80 fill., Herink Leó 60 fill., Ij. Potyó Antal 50 fill. Csátószegről: Darvas Albert 1 kor., Simon János 50 fill., Tótor István 40 fill. Csikszentgyörgyről: Potovszky József 50 fill. Lázárfalváról: András Antal 2 kor., Péter Andrásné 1 kor., Nedelka János 80 fill., Boér György 50 fill. Csikszredából: Szvoboda József 1 kor. 50 fill. Levonva a bevételeiből a kiadást; a templom festésére maradt: 33 kor. 49 fillér. Pártolóink ez alkalommal is fogadják hálás köszönetét a rendezőségnek.

— **Összeégett kisleány.** Folyó hó 10-én Zsögödön Ambrus Károly alig 3—4 éves kisleánya néjével tüzet rakott a zsögödi malom mellett. Vigyázatlanság folytán a tűz a kisleány ruhájába kapott s mig néje hazaville, annyira összeégett, hogy szenvedett sérüléseibe belehalt.

— **Egy képviselőtestület a vasárnapi pálinkázás ellen.** Követésre méltó nemes cselekedet mévelt Gyergyóújfalu nagyközség képviselőtestülete, ugyanis Bajkó Péter nyugalmazott honvéd-százasos, képviselőtestületi tag indítványára egyhangulag elhatározta a képviselőtestület, hogy az élet- és vagyonbiztonság hatályosabb megőrzéséért a vasárnapi korcsmázást a község területén beszünteti. Erre a dícséretre méltó határozatra az utóbbi időben gyakorivá vált s korcsmázásból származó kérésések, véres verekedések és vagyon rongálások szolgáltattak okot.

NYILTÉR.

(E rovathon közölttekért nem felelős a szerkesztő.)

Sajnálattal kell a t. olvasó közönségnek becses tudomására hoznom, hogy a szépvízi előjáróság annyira elohaladott közigazgatási és társadalmi teendőibe, hogy még arra is képtelenek, hogy egy szabályszerű közgyűlés határozatát félre magyarázzák, előjárói parancs módjára néhány képviselővel megtagadtassák, éppen olyanokkal, kik a jegyzőkönyv hitelesítésére ki voltak küldve, már pedig mindenképpen ezeknek ott kellett lenni végig, és legutóljára kellett a gyűlési termét elhagyni. — Azonban ugyanazon alairóktól alább a nyilatkozatuk olvasható. Most ítélnem a t. olvasó közönség! Én nem hurcoltam meg a lapba egy embert sem, mint azt említi Nagy ur, csak azt tettem közsé, amit a képviselő testület egyhangulag határozott arra, hogy a jegyző ur által papunk, kántorunk és tanítóink személye, becsülete ellen rágalomképpen kiirt cikkét, nem teszi magáévá s azt visszautasítja: Hogy mindenképpen elég a maga baja az igaz, — mert jegyző urnak ily rövid itléte alatt bővön van. Hogy énekelni tudok, arra csak azt mondom, hogy a jegyző ur szokta tulgyakran gyakorolni (énekelni). Hogy a jegyző ur saját lábán jár, az igaz, mert láttam, de láttam fejestől, lábastól a földön. — Az üdvös határozatok hozatalát

jegyző urtól nem tanulom, mert mint 59 éves ember, ki 34 év alatt úgy is mint kbíró, két egyházmegyéék gondnokja, 30 éves törvényhatóság tag, birtokossági elnök, ha üdvös cselekedeteim és szolgálataim nem lettek volna, vagy egyszer büntetést, fenytést, vagy államsóttól való tollalást kaptam volna, de ez soha elő nem fordult, s így, hogy a vármegyében köztisztviseltem állók, arról jegyző urnak is személyes meggyőződése van.

Ellenben önnek rövid itléte alatt volt már többekkel tenyérbeli párbaja, mulatsága, s ezen kívül feyelmi vizsgálata is hűséges szolgálataért. Már pedig üdvösebb volna, ha előjáró társaival ügyelnének a község ügyeire, autonómiajára, nem csinálnának miniszteri engedély nélkül 2 napos országos kirakodó belső vásárt, melyből egyik sem sikerült, s így a község várja a 3—4000 koronás kártérítéssel keresetét. Itt kell óva intemem, s van is jogom hozzá.

Továbbá kijelentem, hogy én az ember értékét tudom mérlegelni, s azután meg tisztelni, becsülni, nem mint a jegyző ur anélkül, hogy valaki még a nevéit is említtette volna, elnevezi a tanúgy férfait sunyi kutyának stb.; ez nem fér össze a jegyzői tisztességgel, hanem tartozik az iskolázatlan havasi buta gyermekekhez. Egy erélyes jegyzőnek nem az a kötelessége, hogy egy becsülettel teljes papját, kántorát, tanítóit, képviselőit lapokban mocskolja, kisebbitse, hanem ha ilyen fordulna elő közöttük, annak az elhárítására kellene szívesen, s csak akkor dicsértethetné magát, a mint a »Csiki Lapok« 18-ik számában írva van, melyet a felektől a jegyző irodán és a község házában egész más szövegezéssel kiereszkolt, melylyel nem szégyenlette személyemet nyilvánosan mocskolni.

Különbben az eddigi cikkeiben jelzettekért és még egyéb közigazgatási teendőiért majd kibontsa a bíróság a zászlót, melynek a nyel. paragrafus lesz, mert erősen bele nyult a szívaizes fazékba.

Sajnálattal kell kijelentem, hogy ily híres jegyző azt nem tudja, hogy az ő községében, ki a kegyur. Pedig tudhatná, hogy a szépvízi latin szert. egyház a 3-tizes birtokosságából alakult, s így az a kegyur, tehát illetékes volt a határozat hozatalra, a többit hatgonyom későbbre, ha szükség lesz rá.

Szépvíz, 1909. május 10.

Deák Elek.

Nyilatkozat.

Alulírottak, mint akik a »Csiki Lapok« 18. számában közlé tett nyilatkozatnak aláírtunk, kijelentjük, hogy a Deák Elek elnök ur által összehívott közgyűlés szabályszerű volt, ahol előadta, hogy a »Csiki Lapok« 17-ik számában megjelent papot, kántort és tanítókat sértő kifejezést magunkévá tesszük-e, vagy visszautasítjuk, mire egyhangulag a visszautasítást határoztuk, a jegyző ur ellen szó sem volt, a gyűlési termet el nem hagytuk, ott végig jelen voltunk, egyikünk a Kovács Antal kivételével, ki előlegesen hozzá járult a határozathoz. Ez a nyilatkozatunk felel meg a valóságnak.

Szépvízen, 1909. ápril 30.

Balás Antal, Kovács Antal, Antal Ignác, Mihály György, Miklós József, Csiki Elek, Sántus Domokos, Mihály Keresztes György.

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődő. A kértkezett dal a »Pesti Hirlap« valamelyik legutóbbi számában jelent meg és a következőképp hangzik:

Lekaszálták a rétet,
Terjed a fü-büz.
Messziről jön a rúzsngáz.
Rúzsngáz, fü-büz,
Keverve, k. varvo
Rákóczy leverve, leverve.

Vigyázat! Ne hogy megpukkadjon.

Dóra. Kis Miklós nagy szomorúságunkra el-távozott; az Isten vezérelje útjain. Az utolsó nap igen lehangolt volt.

Morgó. Mindkettőben van tartalom, de a külső alak simitandó lenne. Így nem közölhetjük. Alkalmassal szívesen látjuk. Inkább prózát, mint verset.

Egy vidéki községben egy jó forgalmu szatóc-szlet ital- és dohány-áruval együtt a legkedvezőbb feltételek mellett haszonbörbe kiadó. Hol? — Megmondja e lap kiadóhivatala.

291/1909. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróság 1909. évi V. 450/2. számú végzése következtében dr. Tauber József csikszeredai ügyvéd által képviselt Érmelléki Kereskedelmi Társaság javára 433 korona 76 fillér s jár erejéig 1909. évi április hó 17-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1080 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 4 drb ökr, 3 drb tehén, 2 drb ló, 3 drb borju nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíróság 1909. évi V. 450/2. számú végzése folytán 433 korona 76 fillér tökékövetelés, ennek 1908. évi augusztus hó 7. napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltó díj és eddig összesen 80 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett lakásán csikvárdófalva községében leendő eszköz-lésére 1909. évi május hó 18-ik napján délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni saándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén, becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előlveendő ingóságokat mások is le- és felfülváltatták s azokra kielégítési jogot uyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1909. évi május hó 4-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

A községi jegyző urak figyelmébe!

A m. kir. honvédelmi miniszter ur öngyméltóságának az 1909. évi 4207. szám alatt kelt rendelete értelmében az összes községeknek szükségessé vált az alant :::: lenyomott két darab ::::

RUGGYANTA BÉLYEGZŐ.

JELENTKEZETT

tényleges szolgálatai katonai kiképzetésre való bevonulásra.

19 ..... hó ..... nap.

bír. jegyző.

Érvényes behívójegy helyett

tényleges szolgálatai katonai kiképzetésre való bevonulásra.

..... 19 ..... hó ..... nap.

bír. jegyző.

Megrendelhető: Szvoboda József üzletében Csikszeredában.

Hirdetés.

A csiktaplocai róm. kath. iskolaszék az elemi iskolai épület kijavítását elhatározván, ezen munkát költségtérítés nélkül 16.769 korona 28 fillérben állapított meg. A fentemlített munkát kivitelének biztosítása céljából az 1909. május hó 21-ik napján délelőtt 10 órákor, a csiktaplocai róm. kath. lelkesi hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzőknél öhajtók felhívtnak, hogy a fenti munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatukat — az ajánlati költségvetéssel együtt — a kitűzött nap délelőtt 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatához az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5 százaléknak megfelelő bantpénz csatolandó. A szóban forgó munkálatra vonatkozó terv és részletes feltételek, nevezett hivatalnál naponként megtekinthetők.

Csiktaploca, 1909. május 5-én.

Holló József, Márkos Endre, gondnok. Iktózer, lak. elnök.

Kőbányai sör- és ásványvíz-raktár Csikszeredában.

Magyar ásványvíz forgalmi és kiviteli r. t. Budapest, V., Báthory-u. 5. || Haggemacher kőbányai és budafoki sörgyárak r. t. Főraktár Csikszereda részére: FÄHNDRICH ZOLTÁN cégnél (Lux-féle ház).

Árjegyzék, azonnali palackosere mellett: Kászoni Salutaris és Répáti 1 literes palackban 20 fillér, felliteres palackban 17 fillér, nagybani vételnél árendemény. Ezen gyógyvizeken kívül kaphatók még: Borszoki, Baross, Borhegy, Előpaták, Glória, Fehérkői, Felsőrákosi Mária, Böhölt, Kászonykafalva borpataki, Hergitáliget, Matild, Székely Selters és Sétőkai gyógyvizek.

Kapható hordóban és naponta friss töltésű palackban az ország-szerte elsőrendű minőségűnek elismert Haggemacher-féle következő fajta sörök:

„Kiváló”-sör. — „Salon á la ..Pilsen”-sör. — „Bajor”-sör.

Az árak helyben a házhoz, vidékre a csikszeredai vasuti állomásra szállítva értendők.

Sz. 104 - 1909.

2-2

Árlejtségi hirdetés.

A csikszentléleki róm. kath. iskola részéről közhírré tételük, hogy az iskola előtti teljáró kijavítása a tek. alispáni hivatalnak még múlt évi 1276 számú leiratával engedélyeztetvén, a munkálat kivételének biztosítása céljából **1909. év május hó 17-ik napján d. e. 9 órakor Csikszentlélek községi házában szó és írásbeli zártajánlati versenytárgyalás lesz.**

Árlejtségi összeg 2489 kor. 94 fillér. Felelőnek vállalkozni öhajátok, hogy a munkálat elvégzésére vonatkozó zárt ajánlatokat az árlejtségi megkezdése előtt az iskolaszékhez adják be.

Az árlejtséssel részvenni szándékozók kötelesek a versenytárgyalás megkezdése előtt az árlejtségi összeg 10 szíza lékát bantárpénz gyanánt az árlejtségi bizottság kezei közé letenni illetve a zárt ajánlatához csatolni.

Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a szóban forgó munkálatra vonatkozó tervrajz, költségvetés az iskolaszék elnökénél megtekinthetők.

Csikszentlélek, 1909. április 29.

Az iskolaszék.

Kiváló gyógyhatású erős tápszert tartalmazó

Tojás és csokoládé Cognac

különösen lábadozók, aggod. betegek és gyermekek erősítésére is orvosok által nagyon ajánlatik. Kizárólagos elárúsítási helyek:

Csikszeredában: Michna Rezső fűszer-, csemege-, bor-, likőr és cognac különlegességek, borsos talp-üzletében.

Madafalván: Erdélyi Ákos vasúti vendéglőjében. Csikszépvizen: Teutsch György üzletében 1-3

A legolcsóbb bevásárlási forrás

FEKETE VILMOS

illatszertárában, Csikszereda

Kaphatók a legfinomabb illatszerek dekagramonként és mindenemű arca- és közepelő szerek, Gyógy- és viragszappanok

Az Inda-sósorszesz főlerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkullas ellen **Hajrak-rogenerator** az őszülő hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori színt, valamint mindenemű különlegességek raktára.

A Thymol és Stomatin fogapoló szerek a legjobbak. A Trifoleum (hajpetrol) hőlgyeknek allando hajapolashoz nélkülözhetetlen. A Honey Jolly a legjobb kozmikum.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltenek.

Eladó ház.

Csikszereda város közepében, az Erzsébet-ut mellett és a piacterrel szembe jó fekvésű, szé esendes, kifogástalan talajon álló, Darvas Péter és neje Mches Mari, a tulajdonaikat képező két kőház egyikét, illetve 1908. évben épült **4 nagy szoba, konyha, 4 nagy pince** és kőistáloból álló külön lakrészt, amely (24000) huszonnégyezer koronáig tűzkar ellen biztosítva van és barmily közprangu urnak alkalmas, igen kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladják.

Értekezni és vasárt kőmi lehet eladókul az eladó épület mellett levő 131. sz. alatti saját házukban.

2-9

Női-divat-kalap-szalón Csikszeredában.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmét felhívni dusan felszerelt **NŐI-DIVAT-KALAP-SZALONOMRA**

hol mindenféle díszkalapok, gyászkalapok, egyszerűen díszített kalapok, kalap díszvirágok, tollak, selymek, gasék, fonatok, kalaptűk, csattok stb. nagy választékban található. Elvállalok mindenemű átalakításokat, díszítést, tisztítást, tollfodritást. Vidéki megrendeléseket is a legpontosabban eszközölök. A közelgő május 21-iki vásár alkalmával díszkalapjaim a piacon is megtekinthetők, mely alkalmával vidéki átalakításokat is elvállalok. — A hölgyközönség szíves jóindulatu pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Özv. Nagy Jakabné, Csikszereda, Mikó-utca 253. szám.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, miszerint a **Rakóczi-utca 352. sz. alatti saját házamban levő**

NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETEMBEN

minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt esinos kivitelben olcsó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindeféle nagyságu

RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT

azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olcsó árban, mint bármely nagyobb városban. Továbbá tudatom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok

KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.

Végül a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom. — Magamat a nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogásába ajánlván, maradtam kiváló tisztelettel:

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos, Csikszeredában.

Május 8 — Junius 15.

Saját házamba való átköltözés végett a raktáromon levő

ÖSSZES ÁRUKAT

folyó évi május hó 8-tól junius hó 15-ik napjáig

BESZERZÉSI ÁRON

árusítom el. Számos látogatást kérve, vagyok kész szolgálattal

SZVOBODA JÓZSEF.

OLCSÓ BOLTI BERENDEZÉS!

Állvány es pudli jutányos aron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

TÜZIFA ELADÁS.

Miklós Antalnál Csikcsicsón 30-40 fuvar hulladék fenyőfa 2 fogatu fuvaron kint 7 koronáért, esetleg egy tömegben is eladó.

Kerestetik egy szakképzett kezelő vagy vevő egy jó forgalmu vendéglő átvételéhez. — Hova? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Egy 4-es gárnitura gözcséplő ugyanott egy beltetek épületekkel és egy jó cimbalom eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Csikszeredában, a Kossuth Lajos utca 181. szám alatt**

CIPÉSZ-MÜHELYT

nyitottunk. Készítünk a legkényesebb igényeket is kielégítő, csinos es kényelmes férfi-, női- es gyerekcipőket. Elvállalunk továbbá javításokat mérsekelt árak mellett.

Főtörekvésünk, hogy a mélyen tisztelt közönség legkényesebb igényeinek is minden tekintetben megfelellhessünk.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtunk illő tisztelettel **KRISTÓF TESTVÉREK, CSIKSZEREDA.**

ELSŐ CSIKMEGYEI CEMENTÁRU-GYÁR

Iroda: Tusnád. Szász és Komlós, Tusnád. Iroda: Tusnád.

Ajánlja a legszebb kivitelű és örökös tartósságú kettős hornyú hosszurovú cement fedélcserépet minden színben valamint cement padló lemezét különféle összetételű mintázatban.

GŐZ-, HŐLÉG ÉS GYÓGYFÜRDŐ A SZOBÁBAN!

Száz es száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségápolás terén. — Közismert dolog hogy

REUMA, CSÚZ ÉS KÖSZVÉNY

ellen az egyedüli biztos hatású szer a hőfürdők :: (gőz- hőlég és gyógyfürdők) rendszeres használata ::

A „Sanitás” szobafürdő készülékkel otthon lakásának bármely szobájában a leghatásosabb gőz- és hőlég fürdőt készítheti bárki, 5 perc alatt 5 fillér költséggel. A lakásban a kényelem növekedik. Kipróbált biztos hatású szer nátha, torokfájás, nérengesség, álmatlanság eseteiben, stb. Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is. Használat után teljesen összehajtható és valamely szekrény mögé állítható.

A készülék megtekinthető vételköttelezettség nélkül Szvoboda Józ. képviselőmnél helyben, sőt kívánatra háznál is bemutatattik.

FÖRSTNER ALADÁR
a „Sanitás” szobafürdő-
készülék egyedül gyártója.
Budapest, VII. kerület, Alsó-
erdősor 30. sz. Telefon 97—51

Legtökéletesebb s legerősebb a

STOEWER IRÓGÉP

Teljesen látható írás!

Szűrd szerkezet!

Könnyű kezelés!

Kívánatra

díjtanul

bemutatjuk.

Lukács és Schwarcz,

Budapest, Váci-körút 60.,

vagy a

Csikvármegye képviselője:

HERCZKA GY., CSIKSZEREDA,

12—

ELEKTROTECHNIKAI ÉS MŰSZAKI ÜZLET.

104

Állandó nagy raktár mindenféle műszaki és villany cikkekben. — Optikai felszerelések, kérekparok, alkatrészek Mezőgazdasági gépek legjobb beszerzési ügynősege. Legnagyobb szakműhely motorerőre berendezve. Különféle modern világítatók, vízvezeték és egyéb szakba vágó berendezések vállalata. Költsevétel- és szakvéleményeket díjmentesen eszközöl!

MINDENMŰ BUTOR ELŐNYÖS FEL-

tételek mellett kapható

FOGOLYÁN ÉNDRE

ujjonnan kibővített butorraktárában

SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

Teljes menyasszonyi kelengyék. vásznak.

ágyterítők. függönyök és mátracok stb.

Zongorák és varrógépek részletfizetésre is.

14—52

Czell Frigyes és Fiai

bornagykereskedők és bornagytermelők
MEDGYES.

Legjobb és legteljesítőképesebb szállítók

erdélyi fehér borokban.

Kitűnő saját termésű borok.

Különlegesség kiváló finom vörös borokban.

17—52

NAGY JÓZSEF KŐFARAGÓ-MESTER

SIRKÓ ÉS BUTORMÁRVÁNY GYÁRA, BRASSÓ.
Telefon szám 1105. Kút-u. 50

Van szerenésém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy ipartelepemet gyárilag berendezve, a legújabb gépekkel szereltem fel.

Elvállalok mindenmű kőfaragó, épületmunkákat — a legolcsóbb árak mellett és a legkényesebb igényeket kielégítően szállítok gránit, syenit, labrador, márvány-, mész- és homok kőből készített síremlékeket.

Rajz és méret szerinti megrendeléseket butormárványra azonnal foglaltatnak.

Ügynökök mellőzésével kérem egész bizalommal hozzám fordulni, hogy ez által is ármegtakarítás éressék el.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

NAGY JÓZSEF, KŐFARAGÓ-MESTER. 5—30

AZ ARCBŐR ÁPOLÁSÁRA

legjobb az akácvirág-krém, amely az arcbőrt rövid idő alatt üdvé és szépé teszi, a májfoltot, szeplőt és más kintést eltávolítja. Ára 1 korona. Kapható a készítőnél és postán is megrendelhető

SZEREMLEY TIHAMÉR
gyógyszerésznél, Csikszentmártonon.

H I R D E T É S E K
olcsó arszámítás mellett közöltetnek s felvetetnek A KIADÓHIVATALBAN.

Tanító urak figyelmébe! **SZÉPIRÁSI VIZSGALAPOK** kaphatók

SZVOBODA JÓZSEF könyv- és papirkereskedésében.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACI-KÖRUT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐKÉSZLETEK TELJES JÓTÁLLÁSSAL ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

ELSŐRENŰ SZIVÓGÉPTELEPEK ÜZEMKÖLTSÉG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 12-2 FILLÉR ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

KÖZSÉGI KÖLTSÉGVETÉSI NYOMTATVÁNYOK KAPHATÓK

SZVOBODA JÓZSEF ÜZLETÉBEN CSIKSZEREDÁBAN.

Hosszurovó Cement Födélcserép

Iroda: Kapu-utca 15 sz.

majdnem határtalan tartósságú, igen könnyű födőanyag, olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15 sz.